

EFTIRLITSSKÝRSLA

Matfugl - Hurðarbak Hurðarbak, Hvalfjarðarsveit

Dags eftirlits	10.8.2021	Ábyrgðarmaður eftirlits	Gottskálk Friðgeirsson
Fyrirtæki	Matfugl - Hurðarbak	Eftirlitsmaður	Gottskálk Friðgeirsson
Heimili	Völuteigur 2	Tegund eftirlits	Reglubundið
Kennitala	471103-2330	Flokkur	Þauleldi
Fulltrúi fyrirtækis	Tómas Jónsson	ÍSAT nr.	10.12.0
Fulltrúi fyrirtækis		Staðsetning	

NIÐURSTAÐA EFTIRLITS

Tvö frávik frá kröfum komu fram. Grænt bókhald og útstreymisbókhald bárust eftir 1. maí sl. Ein ábending var gerð.

UMFANG EFTIRLITS

Í samræmi við reglugerð nr. 550/2018 um losun frá atvinnurekstri og mengunarvarnareftirlit var farið í reglubundið eftirlit með þauleldi Matfugls ehf. að Hurðabaki í Hvalfjarðarsveit.

Rekstraraðili er með starfsleyfi gefið út af Heilbrigðiseftirliti Vesturlandssvæðis þann 18. desember 2008 með gildistíma til 18. desember 2020. Umhverfisstofnun framlengdi starfsleyfið þar til nýtt starfsleyfi er gefið út en ekki lengur en til 10. desember 2021. Framleitt er kjúklingakjöt til mannelids.

Umhverfisstofnun tók við eftirliti með búinu árið 2018 og hefur árlega verið farið í eftirlit, en tíðni eftirlita byggir á áhættumati eins og reglugerð nr. 550/2018 gerir kröfur um.

Fulltrúi rekstraraðila var Tómas Jónsson gæðastjóri Matfugls en Gottskálk Friðgeirsson var eftirlitsmaður Umhverfisstofnunar.

Umfang eftirlitsins var eftirfarandi:

1. Vettvangsferð
2. Fundur
 - a. Olíumannvirki – olíugeymar á búinu
 - b. Kröfur í starfsleyfi
 - c. Sóttmenguð dýrahæ – CAT2 úrgangur
 - d. Nýjar kröfur í BAT niðurstöðum (besta aðgengilega tækni á búinu)
 - e. Hættuleg efni og efnageymslur
 - f. Umgengni og aðkoma
 - g. Áhættumat 2021 sem stýrir tíðni eftirlita
 - h. Önnur mál, atvik, breytingar, óhöpp og kvartanir

Fjórum frávikum fyrri ára hefur öllum verið lokað þar sem úrbætur hafa verið gerðar. Orðið hefur verið við ábendingu um merkingu hrægáms á búinu.

1. Í vettvangsferð hjá Matfugli að Hurðabaki var skoðuð umgengni og aðkoma að búinu, umbúnað um olíugeymi, merkingar á hrægámi og haughús búnsins.

2a. Á Hurðabaki er einn 1100 lítra olíugeymir nr. 3068, sem notaður er til áfyllingar á vélar og tæki. Gögnum um olíugeyminn verður komið til Heilbrigðiseftirlits Reykjavíkur sem er ábyrgt fyrir skráningu olíugeyma á svæði heilbrigðisnefndar Reykjavíkursvæðis.

2b. Farið var yfir kröfur sem gerðar eru til fyrirtækja í mengandi starfsemi (þauleldi). Áætlun um frágang vegna rekstrarstöðvunar, viðbragðsáætlun vegna bráðamengunar og áætlun um nýtingu húsdýraáburðar.

Rekstraraðili skal halda uppi vöktunarmælingum vor og haust til þess að kanna hvort starfsemi búnsins hafi áhrif á köfnunarefnisbúskap í Laxá í Leirársveit.

Haughús búnsins skal rúma a.m.k. sex mánaða birgðir. Bændur í nágrenninu sækja sér áburð í haughúsið. Bent er á ábyrgð rekstraraðila og að fræða skal notendur skítsins og gera skriflegan samning við þá um ábyrga notkun.

Skila skal grænu bókhaldi árlega fyrir 1. maí ár hvert. Grænt bókhald rekstraraðila fyrir árið 2020 barst 20. júlí sl. og endurskoðað bókhald 30. ágúst sl. sem er frávik frá kröfum í reglugerð.

Skila skal útstreymisbókhaldi árlega fyrir 1. maí ár hvert. Útstreymisbókhald rekstraraðila fyrir árið 2020 barst þann 9. júní sl. sem er frávik frá kröfum í reglugerð.

Rekstraraðili skal skrá upplýsingar um dreifing húsdýraáburðar, um eftirlit og viðhald á

mengunarvarnarbúnaði, um mengunarslys og kvartanir og magntölur úrgangs og spilliefna.

2c. Farið var yfir kröfur til förgunar á aukaafurðum dýra og afleiddum afurðum (hræ af sjálfdaudum og sýktum kjúklingum). Búið er að merkja gáminn með merkingunni CAT-2. Semja skal við aðila sem hefur aðstöðu og heimildir til að farga þessum úrgangi.

2d. Áætlun rekstraraðila og staða gagnvart nýjum kröfum sem koma til við innleiðingar á bestu aðgengilegu tækni (BAT niðurstöður) liggur fyrir gagnvart mörgum kröfunum.

- Gagnvart BAT6, þ.e. aðferðum til að draga úr myndun skólps er:
 - allt frárennsli leitt í settank og þaðan í siturbeð. Tankurinn er hreinsaður reglulega þannig að engin mengun berst frá honum.
 - sparlega farið með vatn og engin óþarfa vatnsnotkun.
 - regnvatni haldið aðskildu frá skólpi.
- Gagnvart BAT7, þ.e. aðferðum til þess að draga úr losun í vatn er:
 - allt skólp leitt í settank og siturbeð
 - hreinsun skólps fer fram í fellitanki og siturbeði
 - settankurinn tæmdur eftir þörfum og sér starfsmenn Matfugls um þá tæmingu. Farið er með uppdælt efni beint á urðunarstað í Álfsnesi eða Fíflholti og þannig komið í veg fyrir að efni úr frárennsli geti borist út í náttúruna og valdið mengun.
- Gagnvart BAT10, þ.e. aðferðum til þess að draga úr hávaða er:
 - búið afskekkt og langt í næstu byggð.
 - við byggingu nýrra eldihúsa verða BAT niðurstöður hafðar til hliðsjónar.
 - almennar umgengis- og verklagsreglur taka mið af þessum BAT-viðmiðum.
 - við val á búnaði er haft að leiðarljósi að hann sé hljóðlátur.
- Gagnvart BAT11, þ.e. aðferðum til þess að draga úr myndun ryks er:
 - notast við rykhreinsaðann hefilsþæni í undirburð
 - fuglarnir hafa frjálstan aðgang að fóðri
 - notað kögglað fóður
 - rykskiljur á öllum fóðursílóum
- Gagnvart BAT13, þ.e. aðferðum til að draga úr lykt og áhrifum lyktar er:
 - aðgangur fuglanna að vatni er í gegnum vatnslínur með drykkjarnipplum. Undir hverjum og einum nippli er dropabakki sem tekur við þeim dropum sem kunna að leka niður. Fóður er skammtað í fóðurpönnur með sjálfstýrandi innrennsli og eru aldrei yfirfullar. Þykkt lag af hefilsþæni er sett á gólf í upphafi sem dugur til að halda fuglum þurrum og hreinum allan eldistímann. Varabirgðir eru til staðar ef ske kynni að bæta þyrfti við spæni.
 - húsdýraáburður fjarlægður eftir hvern eldishóp.
 - loftræsting ákvarðast af loftræsipörf vegna hita og loftgæða í eldisrýminu.
 - alifuglar skila frá sér nánast engu þvagi og drykkjarkerfi eru lekafrí svo undirburður er þurr.
 - öllu lofti blásið út um lofttúður á mæni. Túðurnar standa ca. 1,5m upp úr þakinu.
 - afköst blásara mikil þannig að ekki er talin ástæða að auka hann frekar
 - allur húsdýraáburður geymdur undir yfirbreiðslu eða í rými með þaki.
 - svæðið flatt og staðsetning innan svæðis er talinn áhrifavaldur. Lykt frá geymslu á kjúklingaskít hefur ekki verið vandamál og því ekki ástæða til sérstakra aðgerða til að draga úr vindhraða.
 - ef því er viðkomið er húsdýraáburði blandað í jarðveginn eins fljótt og unnt er
 - Gagnvart BAT14, þ.e. aðferðum til þess að draga úr losun ammóníaks er:
 - haugnum hlaðið upp og passað að dreifa ekki úr honum að óþörfu.
 - þurr húsdýraáburður í föstu formi geymdur í geymsluhúsi.
 - Gagnvart BAT15, þ.e. aðferðum til þess að draga úr losun í jarðveg eða vatn frá geymslu húsdýraáburðar er:
 - þurr húsdýraáburður í föstu formi geymdur í geymsluhúsi.
 - geymsluhús er valið fram yfir síló sem gerið umgengni auðveldari.
 - húsdýraáburður í föstu formi geymdur á gegnheilum, ógegnræpum gólfum sem eru búin frárennsliskerfi og söfnunartanki fyrir afrennslið.
 - húsdýraáburður í föstu formi geymdur í haughúsi eða í haugum á opnu svæði sem er staðsett fjarri vatnsföllum á yfirborðinu og/eða vatnsföllum neðanjarðar sem fljóttandi afrennsli gæti borist í.
 - Gagnvart BAT20, þ.e. aðferðum til þess að koma í veg fyrir eða draga úr losun köfnunarefnis, fosfórs og sjúkdómsvaldandi örvera í jarðveg og vatn frá dreifingu húsdýraáburðar er:
 - við dreifingu er landið sem taka á við honum metið og leitað hefur verið til Ráðgjafarmiðstöðvar landbúnaðarins (RML) til þess að fá álit búnaðarráðunautar á landi þar sem dreifa á hæsnaskít á.
 - við dreifing er miðað við að lágmarksfjarlægð að viðkvæmum svæðum eins og ám og skurðum séu 10 metrar.
 - við dreifingu á húsdýraáburði er tekið tillit til ástands lands, t.d. ekki leyfilegt að dreifa húsdýraáburði á tímabilinu 1.10.-15.03 og 15.06-15.09.
 - tíðni og magn húsdýraáburðar stillt af. Skv. ákvæðum í nógildandi starfsleyfi, má dreifa að hámarki 170 kg N/ha/ári. Fosfór binst fast í íslenskum jarðvegi og því hættu að hann skolist út. Dreifing áburðar er í samræmi við viðurkennd viðmið og starfsreglur um góða búskaparhætti.
 - tekið mið af næringarþörf uppskerunnar.
 - landið, sem borið er á, athugað reglulega til að greina ummerki um afrennsli og brugðist við á tilhlýðilegan hátt þegar nauðsyn krefur.
 - góður aðgangur er að hauggeymslunni og aðstæður góðar við meðhöndlun áburðarins.
 - notast við sérhæfðan dreifara til dreifingar á húsdýraáburði. Umsjónarmaður sér um að viðhald og stillingar séu í góðu lagi.
 - Gagnvart BAT22, þ.e. aðferðum til þess að draga úr losun ammóníaks frá dreifingu húsdýraáburðar er:
 - áburðurinn er plægður ofan í jarðveginn þegar það á við. Notaður er aftur- og hliðardreifarar sem dregnir eru af traktor. (e. rear-discharge spreader og dual-purpose spreader)

2e. Við þrif á húsum eru notaðar sápur og sóttthreinsivörur. Lítið magn hættulegra efna er í efnageymslum.

2f. Utandyra er snyrtilegt um að litast. Ekki eru gerðar athugasemdir við umgengni og aðkomu að búinu.

2g. Í áhættumati til ákvörðunar á hversu oft skal koma í eftirlit sem gert var árið 2020 fékkst út einkunnin 13 og því árleg eftirlit. Í eftirlitinu var farið yfir áhættumatið með rekstraraðila en nýtt áhættumat verður

gert á haustmánuðum áður en fyrir liggur áætlun Umhverfisstofnunar um eftirlit næsta árs.

2h. Engin óhöpp eða mengunarslys hafa orðið á árinu og engar kvartanir borist vegna starfseminnar.

Frávik frá	Lýsing á frávik
ákvæðum í reglugerð nr. 851/2002 um grænt bókhald.	Rekstraraðili skal færa grænt bókhald og skila því til Umhverfisstofnunar fyrir 1. maí ár hvert. Grænt bókhald vegna 2020 barst 20. júlí sl. og frávikinu er því lokað.
ákvæði í reglugerð nr. 990/2008 um útstreymisbókhald.	Rekstraraðili skal færa útstreymisbókhald og skila því til Umhverfisstofnunar fyrir 1. maí ár hvert. Útstreymisbókhald 2020 barst 9. júní sl. og frávikinu er því lokað.

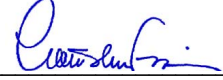
ÁBENDINGAR

Bent er á ábyrgð rekstraraðila gagnvart húsdýraáburði búans og að fræða skal notendur hans og gera skriflegan samning við þá um ábyrga notkun.

1 Frávik: Framkvæmd telst ekki í samræmi við kröfur sem settar eru fram í starfsleyfi, lögum eða reglugerðum.

2 Ábending: Ástand sem eftirlitsmaður telur vert að vekja athygli á í þágu heilsuverndar, umhverfisverndar og öryggis en sem ekki geta talist frávik.

Reykjavík, 04.10.2021

Gottskálk Friðgeirsson

